

Rajacas Ain Kallis tahab paremat ilma

Vilja Kohler

Tasasest geograafiatudengist Ain Kallisest, kes tõgas koos kunagise menubändiga Rajacas vene võimu, sai Tartu ilmajaama juhtiv klimatoloog - eks ole meie ilmgil alati halb nagu valitsus.

See väide on üsna karm, aga asjatundjana ehk nõustute, et Eesti ilm pole suurem asi.

Ütleksin meie ilma kohta nii - kui teile see ei meeldi, oodake paar päeva. Eesti on klimatoloogile väga põnev ja tänuväärne paik, ilma poolest oleme tõeline suurriik.

Maa ühes otsas võib olla mõni kraad sooja, teises otsas samal ajal paarkümmend kraadi külma. Vahe Võru ja Vilsandi õhutemperatuuri vahel võib olla palju suurem kui näiteks Võru ja Moskva vahel.

Nii et halb on asjatundjale hea?

Mitte kõigile. Ilmaennustajatele, sünoptikutele, on Eesti üks hullemaid paiku maailmas - ilm muutub siin väga kiiresti, tööd on palju, ilma heitlikkuse tõttu on prognoosimine sageli pagana keeruline.

Mida te klimatoloogina arvate ilmatarkadest?

Meteoroloogid suhtuvad ilmahuvilistesse suure respektiga. On teretulnud, kui inimene tunneb ilma vastu huvi ja teeb tähelepanekuid.

Kõige huvitavamad tähelepanekud olid meie naabril Vadim želninil. Tema järeldused tulid igapäevastest käikudest. Želnin teadis, missugusele künganõlvale hakkab päike kevadel kõigepealt paistma, kus kasvavad sel aastal kõige paremad kartulid ja porgandid.

Sellised mikrokliimaatilised teadmised peaksid olema igal põllumajandusülikooli lõpetanud inimesel ja haritud talunikul.

Kas on?

Vahepeal ei tahtnud talunikud asjatundjaid oma majapidamise ligi lasta. Nad ütlesid, et oskavad oma tagumikuga määrata kartuli mahapaneku aja.

Arenenud maades on teisiti, näiteks Hollandi põllumehed pööravad agrometeoroloogiale väga suurt tähelepanu. Koondamiste pärast jääb Eestis agrometeorolooge üha vähemaks.

Seega jääb teil tööd vähemaks?

Ei, ajame ikka oma rida. Teeme vaatlusi, muu hulgas mõõdame ka päikesekiirgust. Tõravere jaam on üks maailma 30st päikesekiirguse baasjaamast.

Meie aparaadid talletavad palju andmeid, neid on inimestel tarvis. Politseinikud küsivad meilt näiteks, kustpoolt paistis mingil päeval mingil kellaajal päike. Vaatame oma andmed üle, rehkendame pisut ja ongi selge, kas rongi ette sõitnud mehele paistis päike silma või ei.

Ilmast võib lõpmatult rääkida. Öelge parem, kust olete saanud nii ilusa nime - Kallis?

Seda ei oska öelda. Ehk oli mõni mu esiisa kaupmees, kelle kaup oli kole kallis.

Mis on teie head küljed?

Pean nüüd endasse hästi suhtuma: olen sirgjooneline aus mittedisruptiivne. Inimene võib endast ju ise küll nii arvata, aga teine kõrvalt arvab vastupidi.

Üldiselt olen skeptiline optimist. Raskes olukorras on mind vahel päästnud sportlik jonn, see on pärit võrkpalli mängimise ajast. Sageli on mul ka lihtsalt vedanud, olen olnud õigel ajal õiges kohas.

Mis on nõrgad kohad?

Eeh! Üldiselt ma ei taha kellelegi kurja teha. Vahepeal tahaks küll mõne asja otse välja põrutada, aga olen ikka püüdnud rohkem läbi lilled öelda.

Mõnikord olen liiga ettevaatlik. See on vist sellest, et isa ütles: parem juba üks minut arg olla kui ülejäänud elu surnud olla. Autojuhtimisel olen sellest õppust võtnud.

Mõnikord olen laisk.

Hobid?

Ilmanähtused on väga põnevad. Mul on riiulite kaupa registreeritud hämmastavaid ilmanähtusi nii Eestist kui maailmast.

Jahi- ja kalamees pole, rahvatantsu pole teinud. Kannelt olen korra elus ühel konkursil mänginud. Selle peale öeldi, et poiss on väga julge, kuigi ei oska midagi. Noores põlves olen proovinud ka klaverit.

Hobiks võib nimetada ka seda, et kogun CD-sid, kus on peal ilmaga seotud lood. Paljud muusikapalad Bachist Pink Floydini on ju ilmast ajendatud.

Kas laulumees olete?

Olen isegi Vanemuise laval laulnud, ansambli Rajacas mittelauljate pundis The Sitt Singers ehk Istuvad Lauljad.

Olin koos kadunud Toomas Sutiga Rajaca asutaja, lõin ansamblis kaasa viis aastat.

Mina pilli ei mänginud, mul oli sõnaline osa. Koos tänase multifilmimeistri Priit Pärna ja praeguse kalakasvataja Rein Tensoniga mõtlesime naljad välja.

Saime minu Vilde tänava erakas kokku, võtsime pudeli veini ette ja hakkasime aga tegema. Ühe ööga sai esinemise kondikava valmis, edasi läks juba laval improviseerimiseks.

Rajacas oli tõsine ja naljakas. Mida te ise oma esinemistest arvasite?

Võtsime neid ikka tõsiselt. Hiljuti öeldi mulle, et meie etteasted sarnanesid väga inglaste Monty Pythoniga, kuigi kahjuks meie ei näinud neid ega nemad meid.

Rajaca aeg oli põnev ja vahva, aga ega ma ise väga tormiline polnud. Oma arust olen suhteliselt tasane inimene. Tegime vaikselt oma asja ja ma isegi imestasin, et esinemisi nii tormiliselt vastu võeti.

Miks ansambel laiali läks?

Aeg sai täis, inimesed lõpetasid ülikooli. Kõrgemalt poolt hakati ka palju pinda käima, tehti kontrolletendusi. **Kas olete mõelnud Rajacaga taas kokku tulla?**

Ei. Korra oleme kokku saanud. Siis mõtlesime, et võiksime Rajaca õhtu teha. Aga meie naljad olid oma ajastu lapsed. Asjad, mis tollal olid väga teravad, need ju enam ei lähe. Huumor on nüüd teistsugune.

Kas tänapäeval pole siis enam midagi pilada?

On ikka. Ükspäev ma just kukkusin kangesti naerma. Üks minister rääkis oma intervjuus kaks korda politseiperfektidest ja siis nimetas Riigikogu liikmeid pidevalt parlamentäärideks.

Entsüklopeedia järgi on parlamentäärid inimesed, kes käivad valge lipuga ringi ja püüavad kokku leppida. Meie riigikogulased alati selle peal kahjuks väljas pole.

Kui kaua olete abielus olnud?

1971. aastast, elan oma esimese naisega, olen selline konservatiivne inimene.

Ka oma kaasaga sain tuttavaks tänu ilmale. Ühel 1966. aasta hilissügise õhtul kukkusin vastutulevale neiule otsa vaadates selili. Otsustasin, et sellise jalustrabava daamiga peab tutvuma.

Siit moraal noortele: hoiduge libedale teele sattumise eest, tagajärjed võivad mõjuda aastakümneid.

Kas ilmajaama juhataja saab olla parteitu?

Tööl pole mingit poliitilist survet olnud. Tudengipäevil mulle korra öeldi, et võiksin teaduskonna parteialgorganisatsiooni tugevdada. Aga see jäi sinnapaika.

Aga nüüd?

Üks telefonikõne on olnud, moositi pisut. Ja üks orav käib pidevalt mu akna taga. Rohkem pole midagi olnud. Tahaks ise erakonna luua.

Mis erakond see oleks?

Selle erakonna nimi on Parem Ilm. Sinna võivad astuda kõik, kellel on ilmavalu või probleeme ilmaeluga ja kes tahavad ilma paremaks muuta.

Ain Kallis

- Sündinud 27. märtsil 1942 Paides. Lõpetanud Paide keskkooli, *cum laude* Tartu ülikooli geograafina (1966) ja teaduste akadeemia aspirantuuri. Geograafiakandidaat (1974).
- Töötanud Tõraveres asuva astrofüüsika ja atmosfäärifüüsika instituudi nooremteaduri ja teadussekretärina (1969-1996).
- 1996. aastast Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituudi juhtivteadur, Tartu meteoroloogiajaama juhataja, Tartu observatooriumi teadur.
- Tartus Annelinnas elav Ain Kallis on abielus Krista Kallisega, kes töötab Tartu Ülikooli keeltekeskuses inglise keele õpetajana. Peres on kolm poega: vanim poeg Ville müüb elektroonikat, kaksikud Tanel ja Joel teenivad aega Kuperjanovi pataljonis.